

بررسی میزان شیوع بیماری‌های عروق کرونر در جامعه شهری اصفهان

مجری: دکتر نضال صراف زادگان

نوع طرح: متعارف بلند مدت

سال شروع: ۱۳۷۴

سال پایان: ۱۳۷۶

چکیده

مقدمه

بیماری‌های قلبی عروقی مسئول یک‌چهارم مرگ‌ها در سطح دنیا است. علی‌رغم اینکه حدود نیمی از مرگ‌ها در کشورهای رشد یافته معلول بیماری‌های قلبی عروقی است ولی به نظر می‌رسد علل عمده مرگ در کشورهای در حال رشد نیز بیماری‌های قلبی عروقی است. کشورهای مدیترانه شرقی نیز از این قاعده مستثنا نبوده و افزایش شیوع بیماری‌های قلبی عروقی را در سال‌های اخیر تجربه کرده است.

تغییر الگوی زندگی یا زندگی ماشینی باعث افزایش بروز عوامل خطرناک بیماری‌های غیر واگیر من جمله بیماری‌های قلبی شدند. غالباً برای برنامه‌ریزی و انجام اقدامات پیشگیری لازم است اطلاعات اولیه در مورد شیوع بیماری و شیوع عوامل خطرناک آن را به دست آورد. به همین منظور و برای به دست آوردن شیوع بیماری‌های قلبی عروقی که مهم‌ترین علت مرگ‌ها در کشور ما را تشکیل می‌دهند، این مطالعه صورت گرفت.

روش‌شناسی

در این طرح که یک بررسی مقطعی است نزدیک به ۶۴۷۱ زن و مرد بالای ۳۵ سال با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از جامعه شهری اصفهان انتخاب و با مراجعه به درمانگاه‌های مرکز تحقیقات قلب و عروق پرسشنامه‌های حاوی سؤالات مربوط به سابقه بیماری‌های قلبی عروقی، روماتیسمال یا مادرزادی و وجود درد قلبی و نوع آن برحسب پرسشنامه استاندارد Rose یا سابقه بستری شدن و یا مصرف داروها تکمیل می‌شود. سپس از کلیه افراد الکتروکاردیوگرافی گرفته می‌شود و برحسب کدهای مینیسوتا وجود بیماری‌های ایسکمی قلب و یا انفارکتوس قلبی تفسیر می‌شود. اطلاعات به‌دست‌آمده برحسب توزیع سنی و جنسی در جامعه تطبیق شده age and sex-adjusted و از آزمون Chi-square برای مقایسه برخی آمارها در میان دو جنس یا گروه‌های سنی استفاده گردید.

یافته‌ها

مهم‌ترین نتایج به‌دست‌آمده حاکی از شیوع بالای بیماری‌های قلبی عروقی در مقایسه با آمارهای فعلی کشورهای صنعتی که اقدامات پیشگیرانه در آنها مؤثر بوده است، است. شیوع بیماری‌های قلبی ۱۴۵ نفر در هزار در گروه سنی ۳۵-۶۴ سال و ۲۳۰ مورد در هزار در گروه سنی بالای ۶۵ سال است. در میان بیماری‌های قلبی شایع‌ترین بیماری قلبی در حال حاضر بیماری‌های عروق کرونر بوده (بر اساس پرسشنامه Rose یا الکتروکاردیوگرافی) که با افزایش سنی به‌طور معنی‌داری افزایش می‌یابد $P < 0.05$ ، در درجه دوم بیماری‌های دریچه‌ای روماتیسمال و سپس بیماری‌های مادرزادی قلب است. در مقایسه شیوع بیماری‌های قلبی میان زنان و مردان تفاوت معنی‌داری در شیوع بیماران عروق کرونر و بیماری‌های دریچه‌ای

روماتیسمال برحسب جنس مشاهده گردید $P < 0/05$. شیوع آنژین قطعی (برحسب پرسشنامه) در میان زنان بیشتر از مردان بوده درحالی که اگر مجموع آنژین قطعی و احتمالی در نظر گرفته شود، شیوع بیماری‌های عروق کرونر برحسب پرسشنامه در مردان بیشتر از زنان است (۵/۹ درصد در مقابل ۵/۴ درصد با $P < 0/05$).

شیوع بیماری‌های دریچه‌ای روماتیسمال ۳۷ مورد در ۱۰۰۰۰۰ در مردان و ۶۸ مورد در ۱۰۰۰۰۰ در زنان، درحالی که شیوع بیماری‌های مادرزادی قلبی ۱۶ مورد در ۱۰۰۰۰۰ در مردان و ۳۵ مورد در ۱۰۰۰۰۰ در زنان است. در بررسی‌های انجام‌شده بر روی جمعیت مورد مطالعه هیچ‌گونه موردی از پریکاردیت یا کاردیومیوپاتی با روش‌های مورد نظر مشاهده نشد.

بحث و نتیجه‌گیری

با نگاهی به نتایج به‌دست‌آمده به بالا بودن شیوع بیماری‌های قلبی عروقی پی می‌بریم، همچنین از مهم‌ترین نتایج به‌دست‌آمده اینکه بیماری‌های عروق کرونر شایع‌ترین بیماری قلبی عروقی است. هرچند که استفاده از پرسشنامه استاندارد Rose عمدتاً برای بررسی شیوع بیماری‌های عروق کرونر در مردان است، ولی علی‌رغم کاهش اعتبار این پرسشنامه در مورد زنان، مطالعاتی در مورد استفاده از این روش برای تعیین شیوع بیماری‌های عروق کرونر در زنان نیز به عمل آمده است.

کاهش شیوع بیماری‌های مادرزادی احتمالاً به دلیل گروه سنی انتخاب‌شده در این مطالعه است و کاهش شیوع بیماری‌های روماتیسمال می‌تواند علاوه بر علل قبلی، به دلیل افزایش آگاهی مردم و جامعه ما به‌ویژه پس از اجرای طرح کشوری کنترل بیماری‌های روماتیسمال قلبی و تب روماتیسمی باشد.

با توجه به نتایج فوق‌الذکر پیشنهاد می‌شود طرح ملی کنترل و پیشگیری از بیماری‌های عروق کرونر و استروک که کنترل ریسک فاکتورهای بیماری در آن نیز منظور شده و پروپوزال آن آماده اجرا است، به‌طور عملی و جدی در سطح ملی به مرحله اجرا درآید.

کلیدواژه: بیماری‌های قلبی عروقی، انفارکتوس، عروق کرونر، روماتیسم قلبی، آنژین قلبی.